

noget over det og maa have haft nogle Planer i denne Henseende, og det kunde synes jeg, være ret behageligt, at Tingets Medlemmer bleve orienterede lidt i denne Henseende. Jeg skal derfor tillade mig at gentage mit Spørgsmaal til den ærede Krigsminister, der vel maa betragtes som det rette Organ her for denne Tanke. Der er jo nu talt store og begejstrede Ord om denne Aand fra 1848 og om, at det gælder at faa den hædret paa en værdig og smuk Maade. Men hvad er det saa, de Herrer have foreslaaet? Det er jo ikke andet end Festsiddage! Altsaa, naar det danske Folk skal fejre sine største Minder, skal det ske ved en Middag, ved Bægerklang, Sang og Tale osv., anden Maade har det ikke at fejre dem paa. Hvem er det saa, der skulle være Værter ved denne Lejlighed? Hvem er det, der skulle repræsentere Aanden fra 1848? Det er Officersforeningen! Jeg mener nu ikke, at Aanden fra 1848 finder sit smukkeste Udtryk gennem Krigsbegivenheder. Der ligger noget andet bagved, som efter min Mening staar langt højere og er langt mere værdigt, nemlig Frihedens Aand, Demokratiets Aand, som sejrrig brød frem i 1848, ikke alene i Danmark, men ogsaa i det øvrige Europa. Den brød ogsaa ind i vort Land og gav sig Udtryk paa mange smukke Maader, men mon Officersforeningen er det rette Sted til at fejre saadanne Tanker paa? Jeg tror ikke, at der ude i Officersforeningen, naar de sidde ved denne Festsiddage, som vi skulle betale for dem, vil blive talt mange Ord til Minde om Demokratiets Kamp her i Landet. Jeg tror, at det vil blive i en helt anden Retning, at Talerne og Sangene ville komme til at gaa. Jeg synes derfor, at naar det danske Folk vil fejre disse store Minder, er det en komplet Falliterklæring at sige, at det er Officersforeningen, som skal have Pengene, at det er den, som skal stille sig i Spidsen og arrangere en saadan Fest. Det forekommer mig, at Officersforeningen var den Forening, som sidst af alle havde nogen Berettigelse til at fejre Aanden fra 1848—50. Jeg kan derfor, som sagt, ikke gaa med til at give disse Penge til Officersforeningen. Jeg synes, at disse Penge ville være i høj Grad ilde anvendte, hvis Tinget virkelig vil give dem dertil. Jeg kan ikke andet end takke for den Tilslutning, som den Tanke, jeg fremsatte, da jeg før havde Ordet, har faaet. Jeg mente, at naar der skal være Gilde, lad der saa være Gilde. Ville de Herrer virkelig gøre noget for de gamle fra 1848,

saa indskrænk Dem dog endelig ikke til at give til Festsiddage for Officererne her i Landet, men tænk hellere paa de gamle Krigere. Jeg kan, som sagt, ikke andet end udtale min Glæde over den Tilslutning, som denne Tanke mødte hos det ærede Medlem for Herning (R. Nielsen) og, saa vidt jeg forstod, ogsaa hos den ærede Ordfører, der jo ligeledes stillede sig villig over for denne Tanke. Hvis vi ikke kunne enes om ved en permanent Lov at hjælpe de gamle Krigere, kunne vi maaske i denne særlige Anledning, 50 Aars Jubilæet, give en særskilt Bevilling, som altsaa gjaldt for denne ene Gang, saaledes at de kunde faa et Beløb, hvorfor de paa den Vis, de selv havde Lyst til, kunde fejre Dagene fra 1848. Det ærede Medlem for Fredensborg (J. Hage) mente, at der ikke var nogen Trang til at udgive nogen saadan Bog som den, jeg havde omtalt, da jeg først havde Ordet, altsaa en Bog, der skulde gaa ud paa at vise, hvor afskyelig Krigten er. Han mente, at den Slags Bøger havde vi nok af. Jeg synes, at vi have alt for faa af den Slags Bøger, men desværre have vi nok af Bøger, som forherlige Krigsgalskaben. Naar vi se paa de Læsebøger, som bruges i Skolerne, navnlig ved Historieundervisningen, hvad er det saa, som spiller Hovedrollen i disse Bøger? Det er desværre Krigsbedrifterne. Det er Krigsheltene, som der skrives mest om, og som Børnene høre mest om, medens Fredens Mænd og Fredens Gerninger omtales enten slet ikke eller meget kort. Jeg tror, det vilde gøre sin store Gavn, hvis vi kunde faa udgivet et Skrift som det af mig antydede og lade ethvert Barn her i Landet faa det. Derved vilde man vække et Had til og en Afsky for Krigten, som jeg tror kunde være af stor Betydning for Folkets Opdragelse.

Neergaard: Jeg maa dog i Anledning af, hvad den ærede sidste Taler udtalte, gøre opmærksom paa, at man ikke saa skarpt, som den ærede Taler vilde gøre det, kan skelne mellem de nationale og de politiske Begivenheder i 1848, mellem, hvad Hæren udrettede, og hvad der blev udrettet hjemme for Frihedslivet. Det er en historisk Kendsgerning, at vi ikke vare kómne saa vidt i 1848 i Henseende til Frihedslivets Udvikling, og navnlig, at vi sikkert ikke havde faaet den almindelige Valgret, hvis ikke Hærens Bedrifter og hele den store nationale Bevægelse og Løftelse var gaaet forud. Det blev, som bekendt, udtalt f. Eks. af Hall i Roskilde Stænder,